

JAARVERSLAG VAN HET BESTUUR VERENIGING OUD-LUNTEREN OVER 2022

Algemeen

Na jaren van beperkingen en sluitingen in verband met Corona konden we vanaf 26 januari 2022 definitief weer de deuren van ons museum openen. Dankzij onze vrijwilligers hebben we in 2022 weer een aantal mooie tentoonstellingen en exposities kunnen neerzetten, waarover later in dit verslag meer.

Eind 2022 telde onze vereniging ca. 750 leden en 56 vrijwilligers. Het aantal leden lijkt ten opzichte van voorgaande jaren te zijn afgenomen, maar in 2022 hebben we het ledenbestand opgeschoond en veel dubbelingen en adressen van inmiddels overleden dan wel verhuisde leden verwijderd. Feitelijk is ons ledenaantal ongeveer gelijk gebleven.

Met onze vrijwilligers konden we voor het eerst in jaren weer een uitje houden! Op 7 oktober was het zover en vertrokken we ruim 40 man/vrouw sterk naar Utrecht voor een boottocht door de grachten en een bezoek inclusief lunch aan Museum Van speelklok tot pierement. De dag hebben in De Wormshoef met een hapje eten afgesloten. Het was een geweldige en gezellige dag waarvan we allemaal genoten hebben.

Een triest dieptepunt voor iedereen was medio 2022 het onvrijwillige afscheid van een van onze vrijwilligers tevens onze voormalige secretaris. Dit heeft tot onrust geleid en tot (inhoudelijk niet correcte) publicaties in de lokale pers. Een situatie waarvan wij hopen en vertrouwen dat die nooit meer voorkomt.

In totaal hebben 6622 mensen ons museum bezocht. Dat is exclusief de educatiegroepen (zie hieronder) en de bezoekers aan De Koepel in het Luntersche Buurtbosch. In 2022 is in overleg met het bestuur van de Stichting Het Luntersche Buurtbosch besloten de expositie bovenin De Koepel niet meer aan te merken als dependance van ons museum. Dit was ook niet reëel meer evenmin als het reëel was het aantal bezoekers aan De Koepel mee te tellen als bezoekers aan het museum. Het aantal gerealiseerde bezoekers is dan ook op "eigen kracht" bereikt en daar mogen we best trots op zijn! We hadden dan ook weer prachtige exposities, daarover hieronder meer.

Ook in en rond het gebouw hebben we verbeteringen aangebracht. Begin 2022 is een nieuw en vooral veiliger toegangssysteem gerealiseerd in de plaats van het oude systeem met sleutels en sleutelkastje. Eer wordt nu gewerkt met toegangsverlening met gezichtsherkenning. Alleen bestuursleden en de coördinator vrijwilligers beschikt daarnaast nog over een sleutel, waarbij is vastgelegd wie een sleutel bezit.

Het oude gebouw is aan de buitenzijde geheel geschilderd, dat was ook hard nodig. We werken nu met een meerjarenonderhoudsplan.

In 2022 is opdracht gegeven voor nieuwe brandmelders, een nieuw brandmeldsysteem met een nieuwe kast en het elektrificeren van de deur bij de Galerie, zodat deze bij brand automatisch opengaat. Begin 2023 is dit geheel uitgevoerd.

Na de hitte van voorjaar en zomer 2022 bezien we of we airconditioning in de nieuwbouw kunnen realiseren, die aangesloten kan worden op het in 2021 aangebrachte nieuwe ventilatiesysteem.

De website is verder doorontwikkeld in samenwerking met Studio DV en ook het gebruik van social media om onze activiteiten beter onder de aandacht te brengen is in het najaar van 2022 structureler aangepakt.

In het najaar moesten we ons depot aan de Meulunterseweg ontruimen, inmiddels is daarvoor een nieuwe locatie gevonden.

Zoals we in ons jaarverslag over 2021 vermeldden, heeft mevr. Nel Denijs, die op 3 februari 2021 overleden is, ons museum bedacht met een mooi legaat. In overleg met de familie is besloten dit legaat aan te wenden om verlichte consoles te kopen om daarin onze bijzondere collectie knipmutsen te etaleren. Daarmee zijn zij beter te bewonderen en bovendien blijven ze zo beter bewaard. Ook de vloer en de wandaankleding van Nel's Stijkamer zijn aangepakt.

Op 23 september 2022 is in aanwezigheid van de zuster van Nel en zonen van haar de vernieuwde stijlkamer door wethouder Bijl van de gemeente Ede heropend.

Eind 2022 is besloten om ingaande 2023 de entreprijs te verhogen naar 6,50 euro per persoon voor bezoekers van 16 jaar en ouder. Bezoekers tot en met 15 jaar hebben gratis entree, evenals uiteraard de leden van onze vereniging!

In 2022 mochten we opnieuw de inhoudelijke en financiële steun van de gemeente Ede ervaren, iets waar wij zeer dankbaar voor zijn. In 2023 mochten wij opnieuw een hogere subsidie ontvangen: 76.000 euro ten opzichte van een kleine 73.000 euro in 2022.

Bestuur

In 2021 is het bestuur 11 keer bijeen geweest, waarvan een keer in maart als “dag op de hei”. Belangrijkste onderwerpen waren de verdere professionalisering van onze organisatie (de “basis op orde” krijgen), de strategische meerjarenvisie en het versterken van ons bestuur.

In het najaar 2022 trok de heer Bert Hazeleger zich tot onze grote spijt terug als bestuurslid om gezondheidsredenen als gevolg van de negatieve publiciteit over ons museum en de negatieve energie die hij daardoor ervoer. Bert was sinds 2004 een enthousiast en zeer gewaardeerd bestuurslid. Hij heeft met grote toewijding aan de ontwikkeling van het museum, zoals hij zelf omschrijft “van kleine pijpenla naar het moderne museum met 5 zalen”, zijn aanzienlijke steentje bijgedragen. Gelukkig blijft Bert als vrijwilliger aan het museum verbonden en is hij een van de trekkers van een mooie en bijzondere expositie in de Noordmanszaal in 2023.

In het kader van de professionalisering zijn we verheugd dat we nu een vaste coördinator voor onze vrijwilligers hebben gevonden en een vaste roosteraar voor de inzet van onze gastheren en gastvrouwen. De heer Rudolph Schat is nu de vaste curator voor de Schatzaal en als adviseur heeft hij in de expositiecommissie zitting genomen. Zijn inzet, waardoor we veel bijzondere exposities in de Schatzaal kunnen aanbieden, waarderen we zeer.

Verder hebben we ons bestuursreglement en profielen voor bestuursleden vastgesteld. Met ieder van onze vrijwilligers is inmiddels een overeenkomst afgesloten, in het kader van de verzekering van onze vrijwilligers een noodzaak. Daarnaast is het natuurlijk goed om vast te leggen wat we over en weer van elkaar mogen verwachten.

Ook zijn de afspraken voor het regelen van groepsbezoeken gestroomlijnd en werken we aan vaste formats voor begrotingen van nieuwe tentoonstellingen, dit laatste is begin 2023 ingevoerd.

Tenslotte zijn draaiboeken rond communicatie voor de expositie in de Noordmanszaal en in de Galerie ontwikkeld, deze worden de komende tijd verder uitgewerkt.

Er is een start gemaakt met een vaste structuur rond PR en marketing. We adverteren nu periodiek in de KunstKrant ten behoeve van de Galerie en voor ons gehele museum in Op weg in de Provincie Gelderland en Overijssel, de Recreatiekrant, de Vakantiekant en in de Museum- en Galeriekrant. Daarnaast werken we mee aan specials zoals Cultuur in de Regio, in 2022 rond het centrale thema Paleis Het Loo. Standaard hadden we tot en met 2022 een advertentie en een redactioneel artikel in Wegwies. Ingaande 2023 wordt dit blad niet meer uitgegeven en is in plaats daarvan de Uitagenda Wegwies gekomen. Daarin adverteren wij ook.

Voorts onderhouden we een zeer plezierige relatie met de Lunterse Krant, waarin nieuwe exposities en de meet and greet van de galerie worden aangekondigd. Ook Ede Stad en de Barneveldse Krant sturen we onze persberichten toe, die meestal geplaatst worden.

De relatie met veel andere organisaties in Lunteren en de gemeente Ede (waaronder het Museum Overleg Ede, de MOE) is verder uitgebouwd en verbeterd. De relatie met de Gemeente, zowel ambtelijk als bestuurlijk, is uitstekend. Wij ervaren veel waardering voor onze exposities en ook voor het uitstekende werk van onze educatiecommissie.

Zoals gebruikelijk werken we in het kader van de Oud Lunterse Dag mee aan activiteiten voor kinderen in de basisschoolleeftijd op de vrijdag voorafgaand aan de OLD. Dit jaar boden we een boeiende speurtocht door het dorp aan op verzoek van de Commissie OLD. Voor het eerst hebben

we besloten op de OLD zelf gesloten te zijn, mede op advies/verzoek van onze gastheren en -vrouwen. Degenen die op die dag ons museum "bezoeken" doen dat veelal uitsluitend om sanitaire redenen en geven dan ook soms overlast.

Educatiecommissie

De vier Lunterse scholen en de drie scholen uit het buitengebied wisten dit jaar Museum Lunteren weer te vinden. Er kwamen 22 groepen, en in totaal 481 leerlingen.

In groep 5 wordt het goederenvervoer van vroeger en nu behandeld. In project Hessenweg laten we zien hoe het vervoer 600 jaar geleden langs Lunteren ging. Vanuit de deelstaat Hessen in Duitsland werden dure goederen over de Hessenweg naar Amersfoort vervoerd om verder per boot naar Amsterdam en Deventer te gaan om daar weer verhandeld te worden.

Een mand met lesmateriaal wordt vooraf naar de scholen gebracht. Leerlingen mogen raden wat er in de 10 zakjes zitten en zo worden de leerlingen nieuwsgierig gemaakt over wat ze gaan bekijken en leren in het museum.

Na het bezoek verwerken de leerlingen op school wat ze geleerd hebben in bijv. het maken van een stripverhaal of een opstel.

Voor groep 7 is het project WO2 ontwikkeld. Ook hier weer informatie vooraf in een map met verhalen over hoe o.a. de schooljeugd toen, de oorlog heeft ervaren. De leerlingen brengen een bezoek aan het museum en krijgen informatie door een verteller en een film. Daarna gaan ze zelfstandig vragen beantwoorden en vervolgens maken de leerlingen op school gedichten, tekeningen of een opstel over de oorlog, die op grote panelen geëxposeerd worden. Door gebrek aan ruimte in het museum, vindt de tentoonstelling nu in de bibliotheek plaats. De prettige samenwerking met de bibliotheek in het Westhoffhuis was zo positief, dat dit zeker een vervolg krijgt.

Bij de herdenking van de bevrijding van Lunteren op 11 april waren dit jaar de groepen 7a en 7b van De Bron en De Sprong. De Sprong droeg daarbij de zorg voor ons monument (de bank naast de kerk) over aan De Bron. Gedurende een jaar draagt een school namelijk de zorg voor de bank zoals het schoonhouden daarvan.

Voor groep 8 hebben we het project Goudsberg ontwikkeld.

Leerlingen bezoeken het museum, maken een fietstocht langs al het erfgoed dat Lunteren te bieden heeft en gaan daar in kleine groepjes een presentatie van maken voor elkaar.

De opdracht is: we maken een folder voor de toeristen die Lunteren bezoeken.

De educatiecommissie ondersteunt ook de projecten van De Vrienden van het Luntersche Buurtbosch voor groep 2, 4 en 6.

Door samen te werken en elkaar te steunen bieden we de scholen in Lunteren en het buitengebied een mooi en integraal educatief programma aan dat door leerlingen en scholen erg gewaardeerd wordt.

Expositiecommissie

In het najaar moest de commissie afscheid nemen van haar voorzitter, Bert Hazeleger, die om persoonlijke redenen het bestuur verliet. Arie van Alphen nam tijdelijk het voorzitterschap waar. Twee andere leden vertrokken eveneens, maar ook nieuwe leden zijn tot de commissie toegetreden. De commissie heeft in 2022 opnieuw een aantal prachtige exposities in Noordmanszaal kunnen organiseren.

Tot eind januari 2022 liep nog de expositie **Van hoeve tot kasteel**, die veel bezoekers wist te trekken. Daarna boden we van 29 januari tot en met 14 mei een podium aan de Fotoclub Oog en Optiek, die in 2022 zijn 60-jarig bestaan vierde, voor de fascinerende foto-expositie **Portret van een fotoclub**. Elk van de 43 leden van de fotoclub selecteerde voor de expositie zijn of haar beste werk van dat moment. Dat leverde een palet van intrigerende, ontroerende, verrassende en bovenal fraaie foto's op. Net zo veelzijdig en uniek als de leden zelf: een bijzonder portret van een bijzondere fotoclub.

Van 31 mei tot en met 29 oktober volgde de unieke en boeiende expositie **Marten Toonder Een heer van stand** over de bekende schrijver en tekenaar Marten Toonder, geestelijk vader van Olivier B. Bommel en Tom Poes en vele andere onvergetelijke personages. Talloze lezers kennen de beeldverhalen over deze hoofdfiguren. Toonder heeft bewezen dat hij niet alleen een begenadigd tekenaar was, maar ook een groot literair schrijver. Als taalvernieuwer verrijkte Toonder de Nederlandse taal met veel nieuwe woorden en begrippen. De tentoonstelling trok dan ook veel bezoekers uit het hele land.

Niet minder bijzonder was de daarop volgende tentoonstelling **Kunst met glas**. Deze expositie omvatte drie collecties van respectievelijk de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en de hedendaagse kunstenaars Ewout Vis en Truusje Kuenen. Hiermee werd een mooi palet geboden van de glaskunst in Nederland vanaf de 19^e eeuw tot in de huidige tijd. Zeer bijzonder waren de 23 historische glas-inlood ramen, waaronder ramen uit de 19^e eeuw, die we in bruikleen kregen van de Rijksdienst. Bekende namen uit deze collectie waren H.P. Berlage en P.J. Cuypers. Een aantal van deze ramen was nooit eerder geëxposeerd. Ook deze tentoonstelling, die tot in 2023 doorliep, trok veel bezoekers uit het hele land.

Tijdens deze tentoonstellingen hebben we zoveel mogelijk ingespeeld op de beleving van de bezoeker, met (interactieve) activiteiten voor jong en oud. We merken dat dat door bezoekers erg wordt gewaardeerd en een bezoek aan ons museum daarmee nog aantrekkelijker wordt.

Schatzaal

Onder supervisie van het echtpaar Schat en dankzij de onvermoeibare inzet van de heer Rudolph Schat was de Schatzaal in 2022 (opnieuw) het podium voor bijzondere werken van bijzondere kunstenaars.

Vanaf 14 december 2021 was de schitterende expositie **Winterpracht** opnieuw te zien. Tijdens de lockdown was deze expositie eerder ingericht, maar kon niet fysiek bezocht worden. Om die reden is de expositie opnieuw aangeboden: een prachtige verzameling van Martinus Nefkens en enkele tijdgenoten, waaronder de bekende schilder Louis Apol.

Vanaf 1 juni was opnieuw een indrukwekkende tentoonstelling te zien, nu met werken van Antoon Markus onder de titel **Antoon Markus: schilder van de Hoge Horizon**. Veluwschilder Antoon Markus (1870 Arnhem – 1955 Oosterbeek) neemt binnen de Nederlandse schilderkunst een bijzondere plaats in. Het is het oeuvre van een onvermoeibaar tekenaar met oog voor detail en gevoel voor compositie. Als schilder van de open ruimte noteerde hij de essentie van de plek onder de hoge luchten.

Tussentijds boden we van 4 tot 17 oktober in de Schatzaal met bijzonder veel genoegen ruimte en tijd voor de tijdelijke, bijzondere expositie van bijna 60 aquarellen van de eind 2020 overleden verzetsheld en kunstenaar **Herman van de Kaa**. Deze expositie was de voorbereiding van een veiling van deze werken, een initiatief van de Rotary Club Ede Kernhem. Deze veiling vond op 22 oktober plaats bij bioskoop Pathé in Ede door Frank Buunk van Simonis & Buunk Kunsthandel, voorafgegaan door de vertoning van een film over operatie Pegasus (1944). In deze film komt ook de rol van Herman van de Kaa naar voren, die als gids onderduikers van Barneveld naar Bennekom loodste. Een letterlijk levensgevaarlijke onderneming. Voor de film "Operatie Pegasus" heeft de bekende historicus Ad van Liempt de eerste Herman van de Kaa-lezing gehouden.

De opbrengst van de veiling komt ten goede aan het opzetten en in stand houden van een jaarlijks terugkerende 'Herman van de Kaa-lezing' en kinderlezingen. Het doel is dat de verhalen over de verschrikkingen van de Tweede Wereldoorlog verteld kunnen blijven worden.

Galerie Goudsberg

De galeriegroep is er ook in 2022 in geslaagd drie spraakmakende exposities van telkens twee beeldende hedendaagse kunstenaars te realiseren.

Van 3 januari tot en met 14 mei beten Greetje Feenstra (schilderijen) en Wilma Bruinsma (keramiek) de spits af met **Ritme van golven**. Weide landschappen en Waddeneilanden in zachte tinten combineerden met keramische beelden met herhalingen en geometrische vormen.

Van 21 mei tot en met 3 september volgden Jacqueline Tijssen (huizen en torens van keramiek) en Jasper van Deutekom (schilderijen balancerend op de grens van realisme en impressionisme) met **Bijzonder alledaags**. Hun werken geven een bijzondere kijk op en twist aan het leven van alledag.

Van 10 september tot en met 31 december volgde **Verwering** met Greetje Sieders (sieraden) en Hanneke van Doorn (muurobjecten in mixed media). Zij geven bestaande, soms verweerde, materialen een tweede leven als origineel kunstwerk.

Tijdens de coronatijd was het niet mogelijk de start van een expositie met een fysieke opening op te luisteren. Het concept van “meet and greet”, het op een zaterdagmiddag vrij kunnen inlopen om onder het genot van een hapje en drankje de exposerende kunstenaar/kunstenaars te ontmoeten, werd toen ontwikkeld. Dit is zo goed bevallen, dat nu standaard exposities in de galerie niet formeel geopend worden, maar dat lopende een expositie met beide of telkens met een van beide kunstenaars een meet and greet wordt georganiseerd.

Overige exposities

Onze “vaste” exposities in de Dr. P. Hoekstrazaal, Nel’s Stijkkamer en Informatiecentrum Goudsberg, werden in 2022 veelal in de “slipstream” van een bezoek aan een van de wisseltonstellingen eveneens goed bezocht. Daarbij is de Dr. P. Hoekstrazaal uiteraard ook in het kader van de activiteiten van de educatiecommissie vaste ontmoetingsplaats.

Al met al bijzondere en mooie exposities. Opvallend, maar voor ons niet verwonderlijk, is dat veel bezoekers, zeker van buiten Lunteren, die op een specifieke expositie afkomen en dan het hele museum bezoeken zich positief verrast voelen. “zo’n mooi en groot museum in een dorp, dat verwacht je niet”; “wat bijzonder wat jullie hier hebben!” en “Nou ik kom zeker nog een keer terug hoor!” zomaar een paar opmerkingen in ons gastenboek.

Onze medewerkers

Geen jaarverslag kan compleet zijn zonder onze medewerkers te noemen. Onze medewerkers, niet betaald maar onbetaalbaar, waren ook in 2022 altijd bereid de handen uit de mouwen te steken voor ons museum. Of het nu aan de balie is of op “de achtergrond” om exposities voor te bereiden, in te richten, af te bouwen, of om te klussen, actief in de educatie te zijn of om onze administratie op orde te houden en te beheren. Ruim 50 vrijwilligers “staan” voor ons museum. Altijd positief, altijd met volledige inzet. We zijn hen als bestuur enorm dankbaar. Zonder hen geen museum! Al het moois waarover we in dit jaarverslag konden rapporteren is op hen terug te voeren. Vanuit ons hart: dank jullie wel!

Museum Lunteren in de buitenlucht

Ook in 2022 wisten velen de route “Kunst langs de weg” in Lunteren en het buitengebied met de fiets te vinden. Deze fietsroute van ca. 20 km (beschrijving is gratis in het museum verkrijgbaar) leidt langs grote panelen met schilderijen van Lunterse schilders. Expositie is het gehele jaar te bezichtigen. De komende tijd gaan we kijken hoe we deze kunstwerken moeten beheren.

Tot slot

Het jaar 2022 was een terugkeer naar het “oude” normaal. Eerst nog voorzichtig, dat merkten we ook aan onze bezoekersaantallen. Maar gaandeweg wisten jong en oud, vanuit Lunteren, de regio en daarbuiten, ons weer te vinden. We merkten dat de behoefte aan erop uit kunnen gaan, weer mooie of wonderlijke dingen kunnen zien, nieuwe emoties te ervaren juist door de lockdowns groot is. We zijn dankbaar dat wij maatschappelijk ons steentje daaraan hebben kunnen bijdragen.

We zijn ook dankbaar dat over het algemeen genomen onze vrijwilligers de coronaperiode relatief goed doorgekomen zijn. En dat zij bij ons gebleven zijn, ondanks de impact die de pandemie ook op

hen heeft gehad. Ook in 2022 heeft een aantal vrijwilligers vanwege gezondheid helaas moeten terugtreden. Wij zijn en blijven allen dankbaar voor de vele uren, vaak dagen en weken, dat zij zich belangeloos en enthousiast voor Museum Lunteren wilden inzetten.

Ons museum, met oog voor het verleden, hart voor ons erfgoed en open blik naar het heden en de toekomst, kan dankzij hen het jaar 2023 met vertrouwen tegemoet zien.

Het bestuur